

Falusi lakodalom Vajdácskán

Palumby Gyula rádióközvetítése, 1942

(Bemondó:) Kedves hallgatóink! Eleinte csak néhány öregasszony beszélgetett a dologról vasárnap délután a ház előtti kispadon. Később azután az egész falu nyelvére vette őket. Ma pedig már a rádió útján világgá kürtöljük, hogy Zemplén vármegye kicsi falujában, Vajdácskán községben két emberi lélek, Lovas Mária és Rehor Gyula halálosan megszerették egymást. Megszerették egymást és éppen ezért a mai napon lakodalomra készülnek Lovas uramék házában. Bizony ünnepe ez a mai nap nemcsak a Lovas családnak, hanem egész Vajdácskán népének. Hiszen itt olyan ősi módon, olyan szertartásosan folyik még ma is a fiatalok egybekelése, mintha csak az egész magyar közösség érezné, hogy új hajtás szakad le ma itt az élet fájáról. Két ember köt örök szövetséget egymással, hogy azután elinduljon és egy egész életen keresztül együtt járja a magyar élet rögs útját, és húzza a mindennapi fáradságos munka nehéz igáját.

Kora reggel óta folyik a nagy sürgés-forgás. Az utcán gyerekek ácsorognak a deszkakerítés mellett, hogy hátha a résen át bepillantathatnának s legalább a szemükkel fognának fel valamit abból a sok finom jóból, amit idebenn a szakácsasszonyok szorgos kézzel és nagy igyekezettel készítenek. A faluban felpántlikázott vőfélyek szaladgálnak nagy kipirosodva a nyári melegtől. A végső simításokat intézik, hogy mire a vőlegény házatól megérkezik a násznép, itt bent a menyasszony házában már mindent rendben találjanak.

De különösen nagy nap ez a mai a menyasszony szüleinek. Hiszen a mai napon bízzák rá egy idegen ember kezére azt az alig 18 éves, féltve őrzött rózsaszálat, akit kicsiny korától kezdve olyan féltő gondoskodással és végtelen szeretettel nevelgettek. Ki tudja, milyen lesz majd, aki magához veszi? Reá lehet-e bízni, ezt a törekeny, gyenge életet?

De legjobb lesz talán, hogyha magát az örömapát kérdezzük meg effelől, aki éppen itt van már az előszobában és ünnepi díszbe öltözve várja feleségével együtt, hogy mikor érkezik meg a leánykérő nászmenet.

– Kedves Lovas uram, ha meg nem sérteném, mondja már meg nekünk, hogy miként ismerkedtek össze ezek a fiatalok, s hogy szerették meg ennyire egymást?

– Hát semmi különösképpen, csak éppen úgy, mint mi annak idején az asszonnyal. Összejöttek fonóba, fosztóba, meg kukoricakapáláskor. A végén azon vettük magunkat észre, hogy szeretik egymást, és már lehet is készülődni a lakodalomra.

– Hát bizony így történik ez minden rendes helyen. És vajon a leánykérés hogy ment végbe? Biztosan nekibátorodott a legény, eljött ide magukhoz, és elmondta a szándékát?

– Nem kedves Tanár uram, mert az tetszik tudni nálunk úgy van, hogy előbb a legény édesanyja jön el tájékozódást szerezni. Mikor azután kedvező választ kap, akkor a legény apja is eljön, és amikor a megegyezés így megtörténik, akkor mind a hárman eljönnek. Egy kis lakomát is szoktunk olyankor csapni.

– Úgy látom, hogy a háztűznézőnek elég körülményes itt a formája. Szerencse, hogy már mindnyájan túl estünk rajta, igaz-e? De nem haragszik meg, ugye, ha megkérdem a feleségét is, hogy vajon mit szól az új emberhez?

– Derék, jóra való fiúnak ismerjük. Nem volt rá eddig semmi panasz. Szeret dolgozni, templomba járni. Nem iszik, nem káromkodik. És azután az a legfőbb, hogy szeressék egymást!

– Igaza van Lovas néni! Az a legfőbb, hogy szeressék egymást. Nem is sokat ér ez az egész élet, ha nincsen benne szeretet.

(Bemondó:) Kedves hallgatónk! Minden bizonnyal már a mikrofonba is beszűrődik a násznépnek dala, amint a vajdácskai cigányok kíséretével feltűnnek az utca kanyarodóján és tartanak errefelé, Lovas uramék háza felé. Hirtelen nagy csend támad a házban. Mindenki elkomorodik, mert érzi, hogy elérkezett a nagy pillanat, a vajdácskai leánybúcsúztató.

A menet élén jön a leánykérő: Csordás János uram, aki már 168 vajdácskai lakodalomban mondta a kikérő beszédet. Mögöttük a násznagy, Lovas János, a vajdácskai bíró. Utánuk az első vőfély, vagy amint itt nevezik: nagyvőfély. Majd a kisvőfélyek a nyoszolyólányokkal és végezetül a nyoszolyó asszonyok. Az egész sort pedig bezárja az érdeklődők és kíváncsiskodók végtelen nagy sokasága.

A násznép már egészen a küszöbig ért, és Parajos István nagyvőfély mondja is a beköszöntőt:

Szerencsés jónapot a ház gazdájának,
Völegény követe vagyok én, nem váznak,
Lakodalmi népnek, soknak éppen száznak,
Aki ott kint vannak, s most nem nagyon fáznak.
Azért jó hűvös ház, jó tágas hely légyen
Hogy az elfáradt nép megvidulást végyen,
Menyegzőhöz illő friss fordulást tégyen,
Hogy minket e házban gyalázat ne érjen!

(Bemondó:) Az első vőfély beköszöntője után Csordás János bátyánk áll elő, és elmondja a bekéredző beszédet:

(Csordás János kérő:) Tisztelt nagy jó Uram! Mi mint utasember kiindultunk a mi hajlékunkból egy bizonyos célunk elérése végett, mint hajdan elindultak a napkeleti bölcsek Jézus keresésére. És az utat nem tudták, de támadt nekik egy csillag, a szeretet csillaga, mely őket kívánt helyre vezérelte. Nekünk is támadt egy csillag, a szeretet csillaga, mely bennünket a nagy jó Uramék házáig vezetett, és megállott ezen hajlék felett. Mi pedig így szóltunk egymáshoz: „Jó lenne nekünk ezen hajlékba betérni és a mi dolgunk után tudakozódni. Hátha minket is, mint hajdan a bölcseket, a csillag kívánt helyünkre vezérelne.” Ilyen célból kerestük fel nagy jó Uram becses hajlékát. És most csupán arra kérném nagy jó Uramat, lenne szíves egy kevés időre bennünket befogadni, hogy magunkat kipihenve, jövetelünk célját bővebben megmagyaráznánk.

(Bemondó:) A kérő beszédére Mózes Mihály kiadó felel:

(Mózes Mihály kiadó:) Hely van nekem, mint látják is, de én vendéget várok, ezért szeretném tudni, kik maguk és honnan jöttek? Erre nézve van-e valamilyen írás? Ha van, tessék felmutatni!

(Csordás János kérő:) Tudjuk azt, hogy amikor Saul Jeruzsálemből Damaszkuszba ment, hogy ott Krisztus követőit üldözze, erre nézve ő egy felhatalmazást kapott. De mi, mint világosság és szabadság fiai, bátran jöttünk, azt hisszük nem lesz szükségünk a meghatalmazásra, de ha mégis komolyra válna a dolog, vannak itten jó vitézeink, akik azt majd elintézik. (Morgás a tömegben).

Zempléni Múzsza

(Mózes Mihály kiadó:) Tessék bejönni, helyet foglalni és egy pohár bort elfogyasztani.

(Bemondó:) Kedves hallgatónk! Ezután az érdekes és biblikus párbeszéd után az egész násznép béváltakozik a házba. Jó előre el van már itt készítve minden. Mindenkinek megvan a maga helye, csak éppen a menyasszonyt nem látjuk sehol sem. A cigányok is behurcolkodtak közben az egyik sarokba, és pengetik a hegedűjüket. Úgy látszik már türelmetlenkednek, és szeretnének valami talpalávalót húzni. A gazda előveszi az ígért bort és tölt mindenkinek, már természetesen csak a főbb embereknek, akik most a menyasszony kiváltás ügyének a főbb szereplői. Kortyogva csillan bele a pohárba a jó hegyaljai bor. A poharak összekoccannak, egymás egészségére emelik. Jó egy kicsit megerősíteni a szívet, mert bizony még csak ezután jönnek a nagyobb dolgok. Elő is áll ismét Csordás bácsi, megköszörüli a torkát és már kezdi is:

(Csordás János kérő:) Amint megígértem, hogy jövetelünk célját, ha magunkat kipihenjük bővebben megmagyarázom, hát meg is teszem. Kedves nagy jó Uram! Amikor Ábrahám nagyon előregedett, megbízta az ő hűséges szolgáját Eliézert, hogy elmenne arra a földre, ahol az ő rokonai laknak, és venne onnan feleséget fiának, Izsáknak. Eliézer el is indult – amint azt a szent történetünk lapjairól ismerjük is – tíz tevével és nagyon sok szolgálkkal, és eljött arra a földre, ahol az ő atyjafia Nákhór lakott. És megállott a városon kívül egy forrás mellett és így szólt: „Én a forrás mellett állok, ahová a város leányai idejönnek vizet meríteni és amely leánynak én azt mondom: hajtsd meg a Te vedredet, és ő meghajtá az ő vedrét, és ad nekem és az én szolgámnak innom, az a leányzó lesz az, akit az Isten az én atyámfiaimnak rendelt feleségül.”

Én azt hiszem kedves Atyámfia, hogy nem kell külön említenem azt, hogy Eliézer meg is találta azt a leányzót, akit Isten Izsáknak rendelt feleségül. Most azért arra kérem, ami kedves vőlegényünknek a nevében, hogy lenne szíves nekünk azt a leányzót bemutatni, akit Isten a mi kedves vőlegényünknek rendelt feleségül, hogy mi ötöt magunkkal vihessük és úgy a mi polgári tisztviselőnk előtt, mint anyaszentegyházunk törvényei szerint az Úr színe előtt egymásnak holtig tartó hűséget fogadjanak.

(Mózes Mihály kiadó:) Nem áll módomban, hogy én azt a leányzót Önöknek

bemutassam, mert mint értékes leányzó, erős zárákkal felszerelt ajtókkal van lezárva. De ígéretet teszek arra, amennyiben módomban áll, hogy legalábbis jelét fogom hozni annak, hogy ez a leányzó él, ép és igen friss jó egészségnek örvend.

(Bemondó:) Kedves hallgatónk! A leánykiadó most néhány pillanatra eltávozott. Valamerre hátrafelé ment a hátsó ház felé. Minden biztonnyal oda, ahol a menyasszony is tartózkodik. A lakodalmas tömeg pedig türelmetlenül várja, hogy mi lesz az a jel, amit a kiadó ígért, és a leányzó helyett majd hozni fog. Íme itt is van már a kiadó. Egy tányéért hoz a kezében, a tányéron szép csipkés zsebkendő, a zsebkendőn pedig egy szép szál, gyönyörű nyíló rózsza. Úgy látszik beszédet is mond hozzá:

(Mózes Mihály kiadó:) Tisztelt nagy jó Uram! Én, mint látja, ígéretemhez híven visszatértem. De elnézését kérem azért, mert az igazi virágot, amint azt előre is bejelentettem, el nem hozhattam. Hanem csupán csak jelét hoztam annak, hogy a mi leányzónk él és egészséges.

(Csordás János kérő átveszi a jegyet, a vőlegény a kalapjához tűzi:) Köszönöm nagy jó Uram fáradozásait, látom szíves igyekezetét, hogy nem volt olyan, mint hajdan Noé hollója, amelyet Noé kibocsátott a bárkából, és többé nem tért vissza. Nagy jó Uram visszatért, kezében ezen drága olajággal, amely bizonyosága annak, hogy a mi menyasszonyunk jó egészségnek örvend. Kívánom a jó Istentől, hogy amilyen szép és kellemes ez a virág, legyen az ő életük is olyan szép. Éljenek Istennek és embernek tetsző sok hosszú éveket.

Kedves nagy jó Uram! Amikor Eliézer megkérte Rebekát az ő szüleitől, hogy hazavihesse Izsáknak feleségül, megajándékozta öt aranykarperecekkal és fülönfüggőkkel. De én csak a mi országunkban érvényes ezüst pénzzel ajándékozom meg a mi menyasszonyunkat, melyet kívánok, hogy az Isten százazrekre szaporítson!

(Bemondó:) Biztosan hallották kedves hallgatónk, amint csörrent a nagy ezüst öt pengős a tányéron. Bárcsak valóban százazrekre szaporítaná majd ezt az Isten a fiatal pár életében, földi munkájában.

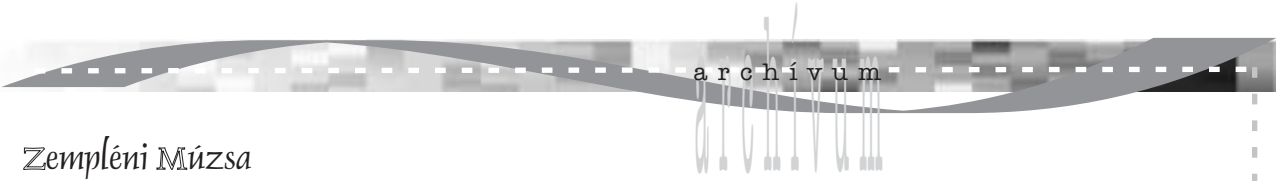
(Mózes Mihály kiadó:) Úgy látom, hogy nagy jó Uramnak vannak harcra kész vitézei, hát nem bánom. Én az utat megmutatom, és ha be tudnak jutni ahhoz a leányzóhoz, ami felett cseppet sem kételkedem, tessenek Isten segítségével elindulni.

(Bemondó:) Kedves hallgatóink! Most az egész násznép aggódva várja, hogy mi fog történni. Vajon sikerül-e a menyasszony kiváltása? A násznagy és a vőfélyek a vőlegénnyel együtt megindulnak az első házból, hogy a pitvaron és a hátsó udvaron át ahhoz a kamrácskához jussanak, ahol a menyasszony, voltaképpen ennek az egész szertartásnak néma főszereplője, el van zárva.

Tartsunk mi is velük. Igen ám, de már jó messziről látjuk, hogy kardos menyecskek, vajdácskai főzőasszonyok álldogálnak a kamra ajtója előtt, kezükben hatalmas főzőkanalakkal. Úgy látszik nem lesz könnyű a bejutás. Mintha háborúra készülnének ezek a főzőasszonyok. Úgy látszik azonban csak szóharc lesz belőle, s verekedésre talán csak nem kerül sor. A násznagy kezdi a szóváltást a főzőasszonyok fejével, a „lakattal”, amint itt ezt Vajdácskán nevezik. Alkudozás. Húzódjunk oda melléjük mikrofonunkkal, és hallgassuk meg, hogyan tudnak megegyezni az erélyes emberek a kardos asszonynéppel?

Kedves hallgatóink! A menyasszony helyett még mindig csak a menyasszony egyik leánybarátnőjét adták ki. A küldöttség már elég türelmetlen, és egyre erélyesebben követeli az igazi menyasszony kiadását. Az asszonyok 20 pengőt követelnek, az emberek pedig csak 5 pengőt ígérnek. Még mindig nagy különbség van közöttük. Közben a cigány is megunta már a dolgot, és egy csárdásba kezdett. A legények sem hagyják magukat. Az egyik legény elkapja a kiszabadult leánybarátnő derekát, és amúgy magyarán megforgatja. Szaporán jár a lábuk, csillog a legény csizmája, suhan a leányzó szoknyája, kirakják mind a ketten olyan szépen, mint ahogyan csak magyar ember tudja ennek az ősi táncnak kirakni a cifrábbnál cifrább figuráit. Megjelent a második leánybarátnő is, de még mindig nincs menyasszony. Ő is táncba kezd, sőt a többi leányok is. Áll a csárdás, ropog a tánc.

Kedves hallgatóink! Úgy látszik mégis csak sikerül a megegyezés a szakácsasszonyokkal. Titokzatosan megnyílik az ajtó, a csárdás hirtelen elhallgat, és kilép az ajtón teljes díszében, tündöklő pompájában a vajdácskai menyasszony. Valóban, mint egy viruló rózsa. Arcán az ijedség és izgalom lázrózsái égnek, fején a menyasszonyok jelképe, a mirtuszkoszorú. Olyan ez

Zempléni Múzsza

az egyszerű leányka itt hófehér ruhájában, amint szégyenkezõ, szemérmes szemmel völegényét keresi, mint a mesebeli királyleány, ki hosszas keresés, fájdalmas távollét után végre megtalálta hûséges élete párját, egyetlen vitéz lovagját. Komoly szertartás következik. Csordás János bácsi áll elõ, és a fiatalokra áldást oszt:

(Csordás János kérõ:) Ábrahámnak, Izsáknak, Jákobnak Istene, aki a szent házasságot kezdetben szerette, és az õvéit eleitõl fogva megáldotta, hajtsa egymáshoz a ti szíveiteket és lelkeiteket. Adjon közöttetek igaz, képmutatás nélküli szeretetet és békességet. Áldjon meg az életben minden testi áldásával. Az élet után pedig a mennyország boldog örökségével. Úgy kívánom.

(Közönség:) Isten hallgassa meg. (Cigány: tus)

(Parajos István nagyvõfély:)
Muzsikás, húrodnak álljon meg pengése,
Jegyünknek lesz mindjárt összeköttetése,
Hit a szeretetnek legszentebb kötele,
Ezzel lesz megkötve összekelés jegye.
Isten az, aki már Téged arra késztet,
Ki Téged életben már szerencsésé tesz. (Cigány: tus)

Isten oltáránál fel kell már esküdnöd,
Hogy szívbõl szeressed a Te hitvesedet,
Gyerünk hát mindnyájan Krisztus eleibe,
Ahol nem lesz semmi, rossz dolognak helye. (Cigány: tus)

Azért az engedelmek már énnálam készek,
S elmegyek elõször tisztességet tészek.
Minthogy jegyesemmel majd egy testben lészek,
Azért szüleimtõl bocsánatot kérek. (Cigány: tus)

Édes apám s anyám, engedd meg vétkeket,
Hogy el ne veszítsem én szegény lelkemet.
Köszönöm szülei gondviselésteket,
Hozzám mindenkben való hûségteket.

Áldjon meg az Isten sok jókért titeket,
És szent országába vigye fel lelketek. (Cigány: tus)

Kedves Testvéreim, fogjátok meg kezem.
Töletek elválnom esik nagy nehezen.
Nem tudom, mártok-e egy tálba veletek,
De azért végképpen el ne felejtsetek.
Tartson össze Isten testvér szeretetben,
Hû leszek hozzátok egész életemben. (Cigány: tus)

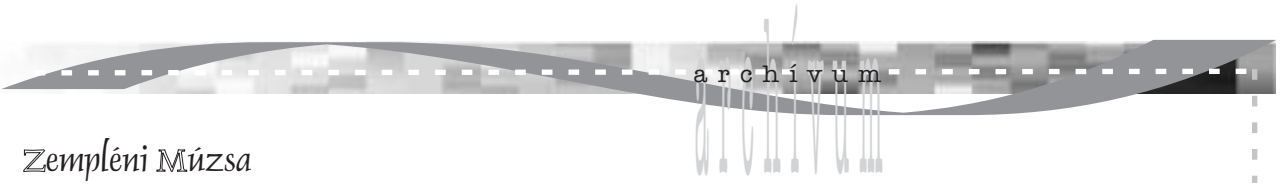
Ki viszen az Isten engem közületek,
De kérlek, hogy azért el ne felejtsetek,
Bú és szomorúság ne járja szívetek,
Maradjon Isten áldása veletek.
Szívből kívánom!

(Bemondó:) Sok verse volna még a búcsúztatónak kedves hallgatóink! Hiszen búcsút kellene mondani a rokonoknak, a volt kedves leánybarátoknak, a szomszédoknak, a legényeknek, mindenkinek. De már így is olyan a nagy sírás, hogy a cigány maga is jobbnak látta rákezdeni a Rákóczi-induló hangjaira. Azt jelenti ez, hogy a búcsúztatás itt bent a házban véget ért. Az egész násznép felkerekedik és kimegy Lovas uramék hatalmas nagy portájára, hogy ott menetbe álljon és meginduljon a hivatalos szertartásra, az esküvőre.

Mi is kiállunk ide mikrofonunkkal a tornác küszöbére. A lakodalmi menet már felsorakozott. Elöl áll a nagyvőfély a menyasszonnyal. Utána a násznagy és kérők, a leánybarátok, nyoszolyó asszonyok. Közöttük a vőlegény. Végül a nyoszolyólányok és az egész rokonság. A cigány rákezdi a búcsúnótát, benne a fájdalmas igazság a szép kerek udvarról, a vajdácskai portáról: sepertem eleget, seperje már más is...

Megy, megy a lakodalmas sereg. Ott szorongatják maguknál vajdácskai szöttessel letakarva a menyasszonyi kalácsot, hogy odaadják majd ajándékul a jegyzőnek és papnak. Hogy azután az ifjú pár, mint férj és feleség visszatérjenek a lakodalmas házhoz, és elfogyasszák az ünnepi lakomát.

Vegyünk búcsút mi is, kedves hallgatóink, a boldog ifjú pártól! Menjetek, járjátok a magyar élet tövisekkel rakott útját, s legyetek mindig boldogok!

Utószó

Palumby Gyula 1912-ben Bélapátfalván született. Középiskolai tanulmányait Sárospatakon végezte, 1930-ban érettségizett. Történelem-latin-vallás tanár szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett és visszatért a pataki gimnáziumba tanítani. 1939-52 között a Humán Internátus igazgatója, egy ideig a főiskolai Gazdasági Választmány elnöke is. Határozott, gyermekszerető tanáregyéniség volt, önmagával és diákjaival szemben igényes, tanári pályáját a humor és a szigorúság egyformán jellemezte. Széleskörű érdeklődését, vidámságra való hajlamát jól példázza a most közölt rádióközvetítés. 1952-ben az államosításkor több tanártársával együtt elhagyta Sárospatakot, és a diósgyőri Kilián Gimnázium igazgatóhelyettese, majd igazgatója lett. Patak iránti szeretete azonban töretlen maradt, Alma Materétől soha nem szakadt el. A miskolci Pataki Diákok Baráti Társasága alapítójaként, majd örökös tiszteletbeli elnökeként pótolhatatlan szervezőmunkát végzett.

Palumby Gyula 2003. november 7-én hunyt el. A társaság 2003. november 14-ei összejövetelén a pályatárs Demeter Gyula emlékezett rá. Ebből közlünk részleteket:

“Engem 73 esztendővel ezelőttre visz vissza az öreg szekér. Először Sárospatak az, ami bennünket összehozott, de kezdhetem úgy, hogy az első évtized az életéből: Bélapátfalva, Mád és Szeged, a piaristák gimnáziumában. A harmadik osztálytól kezdve már Sárospatakon folytatódik tovább az élete, érettségit tesz a gimnáziumban, aztán ott marad a teológián, de négy év múlva mint kiváló diákot visszamarasztalják még egy esztendőre szenioraként, aki olyan összekötő volt a tanárok és a diákok között. Utána külföldre küldi az iskola stipendiummal, úgy, ahogy szokás volt ez a hazai iskolákban. Azután továbbtanul a debreceni bölcsészkaron történelem-latin szakon, és Tárczy Árpád örökét és tanszékét veszi át Patakon.

Nemcsak mint egyszerű tanár áll előttünk, hanem úgy is mint internátusi felügyelő, illetve igazgató: a Humán Internátusnak volt igazgatója. Csodálatosan nevelte ott az ifjúságot, mert Palumby Gyula nem csak oktató volt, hanem nevelő is. A sorsunk újra összevezetett minket, hiszen én is, nagy teológus diák, internátusi felügyelője lettem, és így még közelebb kerülhettünk egymáshoz. Már az internátusi munkája során meglátszott az a rendkívüli ajándék és

adomány, ami nem mindenkinek adatik, hogy amit tesz, az neki olyan természetes és annyira szíve szerint való, hogy a diákjai mindig vették. Igyekezett a gyakorlati életre is nevelni.

Nagy változás. Az első az, amikor Patak először a németek, majd az oroszok felléptével olyan helyzetbe került, hogy Palumby Gyula nagyon sokat tudott tenni. Azután menekülni kellett. Előbb Pesten találjuk őt, de ott is szervezi a pataki diákságot, és ott is szinte iskolát nyit. Itt azután egyszer csak megjelentek nála úgy, hogy az Andrassy úton kötött ki. A későbbiekben Patakra, illetve Újhelybe hozták át mint büntetendőket. Természetesen, hála Istennek, ebből nem lett semmi, azután Palumby Gyula újra visszakerült Sárospatakra, és a későbbiekben is, 1952-ig, az iskola államosításáig Sárospatakon tanított.

Az iskola államosításakor megint összevetett a sorsunk. Ő is, én is 1952-ben kerültünk Miskolcra, az akkori Kilián Munkás Gimnáziumba. Azt is el kell mondanom, hogy bennünket a Kiliánban egyáltalán nem viszolyogva fogadtak. Talán azért, mert a Kilián előde is olyan vándor és bujdosó volt 1917-től kezdve Ungvárról, mint ahogy mi is vándorok és bujdosók voltunk Sárospatakról. Kassát is megjárták az elődök, amikor a Felvidéknek ez a része felszabadult és visszakerült, majd lettünk Kilián Gimnázium, most pedig Diósgyőri Gimnázium. Megszerették őt a diákok, a szülők és hozzátartozók, és a későbbiekben igazgatóhelyettesnek, majd pedig igazgatónak választották meg: 1968-tól 1974-ig volt a Kilián Gimnázium igazgatója.

Hogy mi most itt vagyunk és itt lehetünk, azt Palumby Gyula bátyánknak köszönhetjük. Az első években hol itt, hol ott, összehozta a Patakon végzett diákokat, és így lettünk mi Miskolcon élő, de nemcsak Miskolcon, hanem a környéken élő volt pataki diákok részei ennek a kedves diáktársaságnak.”

(Palumby Gyula riportja, a “Falusi lakodalo m Vajdácskán. Közvetítés a Zemplén megyei Vajdácska községből” című adás 1942. július 26-án, 15.45 órakor hangzott el a Magyar Rádióban. A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek Adattárában At. 1288. számon található kéziratot közléteszi: Bolvári-Takács Gábor.)